Կ. 7190 1898 ՈԵՊՏԵՄԲԵՐ 12 ՇՈՒԿԱՆ ԻՐՔԷՄԻ 39ԵԱՐ ՈՒՆԻ ՀԻ. ԹՎԱԿԱՆ 1316 ՇԷՄՈՂԻ ԻՒ ԷՎԼԻԼ 8 Ե 7190

40 ԹԱՐԵԱՆ

Մանզումայի Էֆքիար

40 ԹԱՐԵԱՆ

Տարեկան բաժին իշխ.... 60 ղրշ.
Եռամսեայ բաժին իշխ..... 60 »
Շ.Էջ. բնաց ասք իլ. կիսակ. 60 »

Տնօրէն Խմբագիր
ՓԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Սրբոյն Վ. Իսրայէլեան 117
Շիշլի Մեծ Փողոցի Հայոց տան մէջ

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
ChichliGrand'Rue Kiathané

مطبعه وزاره‌خانه‌سی
شیشلیده کاغدخانه جاده‌سنده واقع ۱۱۷
نومرولی محله‌ده

منظومهٔ افکار
صاحبی امتیاز و مدیر مسئولی
وزیر یاقوبیان

ԱՑԸՂԱՄԱՑԸՆԸՋ

Զօգ իհթիմալտէն տիր քի, չօգ-լար պիզի հէր վագթ կազէթա պէտէլինին վագթինտէ կէօնտէրիլմէսինէ գարշը սիթէմլէր վէ թէշէքքիւէր ինմէքտուլիգ տէյի ալրպամագտա տըլնար. վագտա պիր տէրէճէնէ գատար հագգլը տրբլար. լաքին պիզ տէ քէնտիլէրտէն չօգ գրեատէ հագգլրէնըզ. չինքի մէգբիւր կազէթա բարատը իթաընատա կիւճլիւք կէնտէթինէ լիք՝ պիզտէ եէնի պիր իլլէթ օլմաճըպ էսկի պիր իլլէթ տիր. Նասըլ քի 40 սէնէտէն պէրու պիզ գութ թէճրիպէսինի քէնտիմիզ կէօրմէքտէ օլտուգտան պայգա. հէր վագթ սաիր կազէթալարըմըզ թարափընտան տաճիր այնի ինիթէմ վէ այնի թէշէքքիւնէ մէճպուրիւէթ հասրլ ժմուշ օլտուգունու կէօրմիւշիւզ տիւր. Հալա պու կիւն վէ պու սաաթ քէնտիլէրի բարլագ պիր հալտէ կէօրմէլէրէք ղուրուրլանանլար տուխի աշրգտան տէյիր օէլէր տէ գլմէն ունի թէշէքքիւնիր ճարզ կէօրմէքտէ տիրլեր.

Կազէթալարմըզ իշինտէ օլտրգճա միլլիմ լսան գուլան հազլա իֆժիթար իթմէքտէ օրան էֆունջ պրլէ չագ ատֆան օլ խուսուստա խաֆիֆ ալթնգմէր վէ շիքեատեթլէրէ մէճպուր օլտուգտան սոնրա պու տէֆա խսէ պէսպէլի բէքճանը եանմշ օլտուգունտան. զալէթլէ շէոիտ պիր սիթէմ տէ ճիլլէմիզ տիր քի պիզ տէ այնէն տերճիր մլնասրպ կէօրմիշիւզ տիւր.

Կէրշի էհալիմիզ հէնուզ կազէթա նէ իտուկինը պիլմէտիկինտէն, վէ հալիյէ էհէմմիրեէթ վիրուպ խթիֆատէ իլլեեմէտիկինտէն, բարա վիրմէք ինուսուսունտա կիւճլիւքլեր կէօսթէրմէքտէ տիր. Պու ճիհմլէ իլէ պիզ քէնտի հագգրմըզտա սէօյլեեէրէք պէեան իտէր վէ թէշէքքիւր իտէրգ քի, նիյէ զաթլար մէքթուպտուգու ալարգալարընտա վէ հաթթա պագը զաթլար տա մէքթուպա պէքլէ մէքտուգին ապանէլիք վագթի կէլտիկինտէ պէրաի թէշվիգաթ քէնտիլիքլերինտէն խարճլրգ իրսալինէ հիմմէթ իլլեմէ բատ տիրլեր.

Ցօղրուտու թաշրալարտան պիր գաչ նէճրանեեէտէն իպալէթ օլան ունֆագ պիր մեպլաղ կէօնտէրմէքլիքտէ պագը կիւճլիւքլեր պուլտուգունու պիլմիկիմիզտէն, Կաայիպ իթմէյիզ.

Լաքին չիմտի չու հալի բիւրմէքլալիմիզի պիլիպ տէ վէ ըէճալարը-մըզը օգուեուպ տա եէնէ պիզ ալա պօնչունարագ, վէ կիւնա հիչ հոգգրմրզ եօգ տուր վէ եախօտ հիչ ինանիլմէթ իգ թիգասընտան տէյիլ տիր կիպի պուլունալարը-նը. եանի պինիմիզէ վէ իրա ալ թիմիզկէ հիւրմէթէն պարի իեանէ մազամրտա օլսուն, ագ չօգ պիր չէյ իրսալինէ հիմմէթ իթմէմէյէ-ճինի կէօրուրքճէ հատտէն գիեատ էսէֆ վէ թէանճլուպ իլլէմէքտէյիզ ոչինչի պու հալ ինսանի եէթէջալեան պիր հալտէ յիլ տիր. պիկ՝ եուզմագտան օսանրգ պրգ-մրզ օլտուգ գանպասգա, այրը այրը երգլէրճէ նամա տա մէքթուպ-լար եազարագ ըէճալար իթմէքլիք գուտլէթիմիզին խարիճինտէ օլտուգունտան, պու տէֆա թէքրարէն ումում սուրէթտէ կազէթա թալրգտա ըէճա իթմէյլէ իքթիֆա իտէրիզ. եանի իգմիտտէ պուլունսն պիր հէմյէհրիմիզին, վէ Ալա Բազարընտարի հիսապալարընը հէնուզ թէմիզ էմմիյ պուլունան չ-խալարը, վէ էնգարէտէ պուլունուպ տա պիր իքի սէնէտէն պէրու խարճլրգ իրսալինէ հիմմէթ իլլեմէյէ օլան գաթլարն, վէ քէգալիք նալլր խանտա վէ Գալոտ բրեեատէ վէ Սունկուրլուտա վէ Նիլուտտէ վէ Նիքսարտա վէ Նագիլիտէ վէ Ալանատա վէ Թէրսուտա վէ Սիլտէ վէ Մէրսինէ վէ Պէյրութտա վէ Իսքէնտէրունտա վէ Սէվէրէկտէ վէ քոահա սաիր պազր մահալլէրտէ վէ քէգալիք Բուսնուգտա, Ֆիլիպէտէ վէ էմսալի եէրլէրտէ վէ Մարսիլեատա վէ Ալմէրիգանրն պազը մահալլէ-րինտէ պուլունուպ տա հալիմիզէ մէրհամէթ էսէ խարճլրգ իրսալինէ հիմմէթ իթմէմիշ օլան գաթլարն արթրգ պու տէֆա բիզգ գաթա կէ-լէրէք վէ ինսաֆ իտէրէք թէքմիլ մահալլուպ ուզուգու հիմմէթ իթմէ սէլէր տահի, պարի քէնտի հի-սապլարընա վէ վիճտանլարընա միանասիպ կէօրտիւքլէրինի մրգ-տարը՝ իեանէ մազամրնտա իրսալէ հիմմէթլէրինի թէքրար պէ թէք-բար ըէճա իտէրիզ.

ՆՈՐ ԱՋԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Վէ Չապէս որոշեցինք այսօրհետև չհլատարակել մեր լրագրին վերաբերեալ Ազդն, որ յաճախ կը տեսնուէր, բաց գրեթէ քնաւ օգտակար չեղաւ մեզի համար.

Որոշեցինք նաև բանաձեւ մը շարադրել և հրատարակել. յուսալով որ թերեւս նորը լսելի ըլլայ և մեզ օգտակար.

Ի՞նչ էր այդ հին ազդն, զոր կը փոխենք արդ. Կը խնդրէինք որ՝ «Փունջի բաժանորդութենէ հաշիւ ունեցողները հաճին վճարել ան յապաղ և չվշտացուցանել զմեզ». Արդ կրսենք թէ Փունջի բաժանորդացան մասն, որ կը յապաղեցուցանեն բաժանող դաշտին վճարումն, յաւելար կը ՀԱՍԱՆԷ Փունջի, մեծ անդիտութիւն ու անխղճութիւն ըրած կըլլան. և մինչեւ իսկ գայթակղութիւն կը կոպտանան Փունջի. որոյ 36 տարիներ անխառամ մնալուն համար՝ չափազանց հաստատուած տուիչներ ու տարապայման համբերութեամբ աշխատած ենք.

Գրե՞նք աւելցուցե՞նք ուրիշ խօսքեր ալ՝ խիղճեր արթնցնելու համար. Բաւական չէ՞ այսչափն. Նշանակենք թէ Փունջի հրատարակութեան բոլոր ծանրութիւնն կանխիկ են. Ըսենք թէ նոյն վիճակի մէջ կը գտնուին նաև առտնին ծախքերն. Գրե՞նք թէ բաժանող դաշտի վճարումն յապաղեցուցողներուն մէջ գանգան կարգի անձինք կան գանգան քաղաքաց. գիւղաքաղաքաց ու գիւղերէ ի մէջ. Եպիսկոպոս, վարդապետ. վարժապետ, գանձապետ, փաստաբան, Քաղաքական Խորհուրդ և այլն և այլն. Գուրե՞նք թէ բաժնեփին չվճարելու կամ յապաղեցուցանելու համար ինչ դալ ձուաներ կրլլան.... Գոչենք թէ Փունջի մէջ տեսնուած այս տիսուր ու անհանդոյ տողերը պատուարեր չեն այն անձանց համար.

Ցաւած եմք և վշտացած. Կը փափաքէինք երբեմն, որ մեր Փունջը մեր ժահուանէն ետքն ալ շարունակուի, մեր ջորս որդւոց մէջն մէն մէջ, բայց այդ փափաքն ալ սկսաւ այնիկ մեռնիլ.

Ի՞նչ կուզենք. Մեր այսչափ տարուան աննկուն, անվհատ ու անձանձիր շարունակութեան համար ուրիշ որ և է փոխարինութիւնք չենք ուզեր, այլ կը խնդրեմք որ՝ անյապաղ վճարուին բաժանորդագինք.... Մեր այսչափ բաւականաւորութիւնն ալ չգոհացուցանել արժա՞ն է, խղճի գործ է. Ցաւած եմք և վշտացած. շատ անելով գրած եմք այս տողերը.... Ցեսնե՞նք թէ ի՞նչ արդիւնք կունենան. (Փունջ)

ՔԻՒԹԱՀԱՅԱՐԸՆԸՋ

Եէրիմիզին վէ վաքթիմզին միասատէ իթմէ էսինտէն տուայր 3 հուֆթատան պէրու նէյր իտէմէ-տիկիմիզ քիթապալարըմըզդն էսատիրինի պու կ՝ենտէն իթիպարէն երինէ նէյրէ իպթիտար իտիեորուզ

(7184 Նիւմէրօյու Նիւսխէսիզտէն տէվամ)

ՃՇՈ. ՆՇԼՈ

Կիտ Բաշ. տէ վիգթիթէօր ալեքսոգիսիան 1
Լո բարրսիտ 1
Լէթրը սիւբ լա թիւրքի 1
Լէ գ՝ամուր տր Նաբոլէօն 3
Շ.մի (մուսավվէր) 1
Լա տամ օ Գ.մէլիա 1
Լր պալ տր Վէդթիմ 1
Իսթուար տէ գօրթմրն 1
Լա բարթէ չէգմանթիք 1
Լէ բէա է լէ գանֆան 1
Օմ է չօգ ամէլէանը 1
Նօսիօն տր Ֆիլօգոֆի 1
Լա բօ տիւն օթրը 1
Լա յինա. (մուսավվէր) 1
Լէ մրգրօպ տր լա պուշ 1
Լէ սիւբէրթիթ 1
Գասս Նուագէթ 1
Անսիքլոբէտի բօրէ Նիւմրմանթիք 1
Անսիքլոբէտի բօրէ սէրիքիւլթիւր 1
Լէ Նուվոթէ ֆոթոգրաֆիկ 1
Լէտիւդասիօն տէ լր պէրսօ թրէթէ տր լիւմիէր 1
Լր ֆէօ սութէրրէն 1
Թրօֆիմ 1
Թրէթէ էլեմանթէր տր ֆիզիք 1
Մանուել տակրիքթիւթիւր 1
Պրպլիոթէք մաթէրնել 1
Ունիւեր տր մէտրօէն է տր շիրիւրժի քրամթիք 1
Լէ բրէնոիբ տր 1789 է լա լի պէրթէ տր լա բրէս 1
Լր սոլէյլ 1
Գուր բասիօնել տր տէսէն 1
Գոգմոկրաֆի 1
Գուր ամթսթուար նաթիւրել 1
Էլէ Լան տր մէսմէրը 1
Իսթուար տէ կրանտ վուայաժ է տր վուայ. մէօր 1
Իսթուար լը մատամ տր լա բոմէրիլ 1
Լա թատրէթ 1
Լր շարլաթան 1
Լէ կրէք 1
Էօն քէօր տր ֆամ 1
Իւն ֆլէօր օ գանշէր 2
Լր սէքրէ տէ ֆուրմի 1
Էքսբոզիսիօն իւնիվէրսէլ տր 1855 1
Լա լիպէրթէ սիվիլ 1
Ամ. վրնիր տր մա վի 1
Լիրնօթիզմը է տր մանէթիզմը 1
Լէ գարօթրը 1
Նուվէօ տիալոգ Ֆրանսէզթիւրք 1
Լա սոլսիէր 1
Ամ. իլեամ չէքորիր 1
Լէմբրթ է Իսմաիլ բաշա 1
Իսթուար տր լա գուվրն տր Բարի ան 1871 1
Ցր լա թէօրլի տակրիգոլ 1
Գուր ամէգսօսմի էնարքիքթէլ 1
Թրէթէ տր լա բոլիթէգ 1
Իսթուար տր Լէնթէրնասիոնալ (Ցեվամ)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազիզիմ Սիրուն էֆէնտի,

Պու տէֆթէքրարէն քէյֆսիզ լիկիմ հազրընտա մալիւմաթ իւթէմիշիմիզ. ազիզիմ, քէյֆսիզլիկ մ նասըլ քի եազմըշ իտիք, սագ թարաֆըմտա նիւզուլ իսապէթինէն իպալէթ տիր. Հալպուքի պէնտէ քէյֆսիզլիք պիր օլմաեըպ պին տիր տաէք ճաիզ տիր. վէ պունլարըն իշինտէն պիրինճիսի վէ էն փէնասը մրլեթիմզոտ տէր քեամ օլան իլլեթլերի եանի պէտ խուլլարը կէօրմէյէ վէ տահա զիյատէ պրլտեեէ մէճպուր օլմագլըզմ տըր. Հէյլէ եալանճըլըզըն էմսալի՝ պէլքի նամէշհուտ տուր տէնիմէ-եէ չալեան սուրեթտէ մաթէէսիւֆի ազրմ սէյլերիմ քի իլերի կիթմըշ տիր. Էկեր 40 սէնէտէն պէրու եալանճըլըզա գարշը սէոյլէտիկիմ իշին չէքտիկիմզը պէլալարը վէ կէօրտիւկիւմ գաբարլարը տէրխաթը իտէրէք ցեէ նրտէն եէնի գարարլարա օղրամատան գօրգմասա իտիմ, պիզտէ կէրէք ըուհանի վէ կէրէք ճիսմանի պէօեիւք քիչիւք հէր քէս եալան սէոյլէմէքտէն հրճապ իթմէեօր վէ եախատ մէմնունիյէթ հիսս իտիեօր տիմէեէ ճէսարէթ իտեր իտիմ.

Ազիզիմ կէրչի տօգուզ ալ պիր տիզլեեէ եաթմագ թէհմմիլ օլունուր չէյլէրտէն տէյիլտիր. Հալպուքի հէր կիւն վէ հէր սաաթ վէ հաթթա պազէն տէ հիչ քիմսէեէ պիր փարտէսի օլմատըղը հալտէ իրթիրքեամ օլունան եալանլարը տրինէմէք՝ անտէն եիզլերճէ գաթ զիեատէ կիւճ տիր տրսէմ ճաիզ տիր.

Շիմտի մատա մը տրը, եօգսա թա էգմինէի գատիմէտէն պէրու պէօյլէ՞ մի օլակէլմիշ տիր. Հէրսիմզ զանն իտէրսին քի, տօղրու սէօյլէմէքտէն նէֆրէթ իթմիշիզ տիր կիպի պիրպիրիմիզի ալտաթմաեա չալըշմագ տաեըզ.

Գայսէրիեէ Առաջնորդը Պալեան Գեր. Տ. Տիգատ վարդ. պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրսաատէթէ հարաքէթ իտէճէնինի Բաթրիգխանէ եէ պիլտիրմիշ տիր.

Պրուսա Առաջնորդը Արշարունի Գեր. Տ. Յովհաննէս վրդ. տախի մրապթէլա օլտուղու կէնզ խասթալրգընը թէտավի իթտիրմէք իւզրէ Տէրսաատէթէ կէլմեեէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինտէն միսսատ թալեպ իթմիշ. վէ պու միւնասիպէթլէ Պրուսա Զրատթ մէքթէպինէ կիրմէք իւզրէ կէօնտէրիլէն 4 նէֆէր էօքսիւզ չօճուգլարը Պրուսաեա մուվասլէթ իտուպ, մէքթէպը մէզքիւրէ յուխուլ իմտիքլէրինի տախի իշար իյլէմիշ տիր.

Մուսթաֆէյ Տ. Յովհաննէս վրդ. կէօզէրինի տօղթ. էմմէրեան էֆէնտիէ թէտավի իթտիրէճէք օլուպ. մուսթաֆէյ տօղթ. իսկ պու սրրատա Տէրսաատէթտէ պուլունմասարընտան, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՝ շիտիրիք մահալը մէմուրիեէթինտէն այրըլմամասընը Արշարունի Տ. Յովհաննէս վրդ-ապետէ թավսիեէ իյլէմիշ տիր։ (§38)

Մէգահիպ միւտիրի աթուֆ. Զիլվէր պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինի զիեարէթ իտերէք պիր միւլազաթ իճրա իյլէմիշ տիր։

Պունտան էվվէլքի նիւսխէմիզտէ տէրճ իտիլէն էրմէնիճէ պիր պահսըն «Բրւզանդրոստան ալընմըշ օլմասընըն իշարը ունուտուլմուշ իտի։

ՏԱԽՈՒԼԻՆԷ

Ցինքի կիւն Սէլամլրգ բէսմ ալիսի Համիտիեէ ճամիսինտէ իճրա պուլրուլմուշ տուր։

ՐԷՕՄԻ.— Ցինքի ճումաա կիւնիւ Սէլամլրգ բէսմ ալիսինտէն սոնրա յայեան պուլրուլան միւսաատէի Սէուլյեէի հազրէթի Բ. տի չահի իւզէրինէ Ավթրիա Մաճառիսթան սէֆիրի քէպիրի էսալ. պարօն տր Գալիչէ հազրէթլէրի սուրէթի ղ.ալրը բէսմիեէտէ հուզուրը չէվքէթմէվֆուրը հազրէթ թաճտարիտէ չէրէֆմէսուլա նաիլ օլմուշ տուր։

—Ասքէրի խրտմէթէ մուզապիլ ալընան պէտէլաթը նագտիեէնին օրտուլաբ ֆըրզալարընա սաիր իհթիեաճաթա սաֆ օլունմաերպ տօղրուտան տօղրուեա տաիրեր ասքէրիլեեէ կէօնտէրիլմէսի՝ մէրճիրինտէն խճապ իտէնլէրէ պիլտիրիլմէյ տիր։

—Բոլիգ Թէրթիպաթընրն իքմալը նօգսանը իշին ինթիխապ վէ գայտընա պայլանան 150 նէֆէր բոլսին սէրիան լեվազիմաթը թէտարիք օլունմասընա իրատէի Սէնիեէ սուտուր իմմիշ տիր։

—Բէպէրլէրինտէն քէնտիլէրինէ գարան թիրպէտարլրգ վազիֆէ սինտէ պաշլունալարտան՝ պա իրատէի Սէնիեէ անքէր ալընմասեաճագ տրր։

—Պիր ինկիլիզ ֆիլօսր եազընտա Մալթատան Ցունանընն Զանմատասընա եէթիշէճէք ամրն։

—Էվվէլքի կիճէ ռուսթ Ղրատէլերինտէ Գալաթա ճիհէթի բրլթրմը իւզէրինտէ վագր Անէնիթի՝ ն գահվէխանէսինտէ ասըլը պուլունան պիւեիք պիր թավան լամպասը հէր նասըլսա եէրէ տիշիպ բարլաերպ վէ միւտհիշ պիր եանկըն գուհուրինէ բուլագ գալմըշ իքէն, տէրհալ Բրիթմ մէրքէզ բօլիս մէմուրը չավուշ Մէհէմմէտ խբրուտի վէ ժանտարմա միւլազիմ Հիւսէյին էֆէնտիլեր վէ սաիր էհալի թարաֆընտան իտիլէն սալու ղալրէթ սահեսինտէ պիր թարաֆա սիրաեէթ իմմէքսիզին պասթըրբլմըշ տրր։

—Ֆիւն կիճէ սաաթ պիր բատտէլէրինտէ Պէյօղլունտա թագսիմտէ վագը Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ խրրսրզ պուլունը ղը գաբուճու թարաֆընտան ուսուլէթլէ թագսիմ բօլիս գօմիսէրիկի վէ պէքճիեէ խապէր վէրբիլիպ, տէրհալ քիլիսէնին էթրաֆը բօլիս, ժանտարմա թարաֆընտան գուշատըլըգ վէ սէրուսի քիլիսէ արաշտրըլարագ խըրսրզ պուլունուպ տէրտէսթ օլունուր։

Քիլիսէի մէզքիւր դաեէթ մուհաֆազալը վէ տիշարտան կիրիլմէք միւմքինսիզ օլաուղունան, մէրգումուն կիւնտիւզտէն իշէրտէ սագլանմըշ օլտուղու բիվաեէթ օլունուեօր։

—Նէվյէհիրտէ 75 եաշլարընտա Գայսէրիեէլի օղլու Հաճի Թանալ իսմինտէ պիրի՝ սէրխօշլրգլա պիր կիճէ քէնտիսինի 6 արշրն եիւք սէքլիկի օլան տիվարտան աշաղը աթարագ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Իւրապիզօն վիլաեէթինտէ Զիյօղ գարիեէսիյլէ ճիվարընա չօգճա եազան եաղ ուրտան պիր իսլամ գարը՝ իլէ եաշընտա պիր գըզ չօճուգ տուխար սէյլերտէն սիւրիւքլենմիշլեր տիր։ Մեզպուրէ գատընն նաշը պուլունմուշ խոռ տէ, չօճուղընն նաշը պուլունամըշ տրր։

ԷՔՄԷՔ ՎԷ ՔԷՕՄՐԻՐ

8—10 կիւն էվվել պուղատայրն քիլէօր 10 բարա վէ ունրն չուվալը 40 խոխա Բիւքսէյմիշ իսէ տէ, պու ֆիկրէթ պիր ֆքր կիւն նէվամ իտուպ, սոնրա եիրէ ժիւշ միւշ տիւր։ Ճանթա կէչէն բազար իրթէօր կիւն բիացա՝ էքմէք ֆիեաթընրն 6 բարա թէնզիլինի իլիճապ իթտիրէճէք տէրէճէտէ պուլունմուշ օլմաղլա, Ցախիլիեէ նէկա, էթթ՝ էքմէք նաղիրընրն բիացա իւզէրինէ թէնզիլինի Շէհր էմանէթի իշար իյէմիշ տիր։

Թիւրքճէ կազէթալար՝ իշին մուխապէրէտէ պուլունուղու սըրատա, էհալինին քիւլլի զրեանա օղրամագ տա օլտուղունը, վէ կիւնտէ չէհրիմիշտէ պիր միլեան զրյէ զատար էքմէք չրզ՝ արրլտիղընտան զրյէտէ 5 բարատան 100000 ղշտան գիեատէ պիր բարանրն՝ էքմէքճիլրին քինէսինէ կիրտիկինի պէեան իլլեեօր ար։

Պու պապտէ Պապը Սէրասքէրի վէ Պահրիեէ վէ թիճարէթ նէզարէթլէրիյլէ Շէհր էմանէթի վէ թիճարէթ Օտասընտան թարին օլունաճագ մէճուլլանտան միրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլի լիզգուլը նը գարարլաշտրրարագ քէյֆիեէթի Տախիրիեէ նէզարէթինէ պիլտիրմիշ տիր։

Տէտէ Աղաճ վէ ճիվարընտա պուլունան օն իշ գատար օրմանլարը տախի՝ քէօմիւր եարմագ իշին քիրաանշասը՝ Օրման վէ Մէատն նէզարէթինէ միւզայէտէյէ գօնուլմուշ օլուպ, ժախիլիեէ նէկա, էթթ՝ էքմէք նաղիրընրն բիացա իւզէրինէ թէնզիլինի Շէհր էմանէթի իշար իյէմիշ տիր։

Ալեանիք պանգասը՝ պու կիպի օրման իշլերինտէ պիր խալլի իռթիֆատէրը իմմէքտէ օլմասը ճիհէթլէ, պու օրմանլար հազգինտա տա այրճա թէքիլիֆաթտա պուլունմուշ տուր։

Պրուսա վիլաեէթի տախիլինտէ քեարն պազը օրմանդը տախի մոդրէթլէ միւզայէտէեէ չրզ՝ արրլըմրը տրր։

ԲԱԹՐԻԶ ՍԷՐԿԻՆԻ ՈՒԿՈՒՄԻՍԻ

1900 սէնէսի Բաթրիգ քէրկինի ումումիսի իշիւն Օսմանը գօմիսէրիկի վէքեալէթինէ թալին պույրուլմուշ օլան Բաբիգ սէֆիրի ա թուֆ. Միւնիր պէյ հազրէթլէրի թարաֆընտան չէքիլէն պիր լիթէկրաֆտա, սէրկինի ումումիեէ տա-իր պէօեիւք տէվլէթլէրէ տաիր քէօշքլերին պիթիշկինտէ պօշգալմըշ օլան արսանրն տէվլէթի Ալիէեէ թէրքինի վրգ թ ղ.ալ իթմէքսիզին թալեպէ սէճպուրիեէթ հասըլ օլտուղու, վէ պիր միւտէթ տահա պէքլէնէճէք օլսա, հիչ պիր արսա գալմաեաճաղը թապիի պուլունտուղու պիլտիրիլմիշ գալմաղլա, քէյֆիեէթ թրճարէթ վէ Սէնայի մուտիրիեէթլէրինէ պիլհէվալէ, մէզքիւր սէրկիւէ կէրէք թիւճարլար թարաֆրնտան վէ կէրէք հիւքիւմէթի Սէնիեէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք էշեանրն ճինս ու նէվ ինթիխապ օլընմագ, վէ պունլարրն կէօմրիւք մուամէլաթը վէ իհճրեթի իրսալեեսի, վէ սէրկրտէ այրնաճագ ըէսմին մրզտար վէ տէրքճէսի թահգրգ օլունճագ. ՁԱ պապտէ հիւքիւմէթի Սէնէյեեճէ իմթիխազ պուլրուլաճագ գարարլար վէ իհսան պուլրուլաճագ մուաֆրեաթ չիմտիտէն իլան իտիլմէք. վէ վիլաեաթը Շահանէ մահսուլաթ վէ մասնուաթը թահգրգ օլունմագ. վէ հէր վիլաեէթտէն նէ դէվ վէ մրզտար մահսուլաթ նիզմունէլերի կէօնտէրիլմէք ուզրմ կէլճէկի գարարլաշարրլմագ իգթիպտի մասլահաթտան օլմասընա, վէ սէրկինին աշրլմասընա տա պիր պուչուգ սէնէտէն ազ պիր միւտէթ գալմասընա մէպնի, ինթիխապ օլունան արսատա եարբլաճագ պինանրն թարզ վէ սուրէթի ինշասընը գարարլաշտրլմագ. վէ եօգարրտա զիքր օլունան խուսուսաթը միւզաքէրէ իմմէք իւզրէ պիր գօմիսօն թէշքիլ ջլունմասը լիւզումը՝ սէզքիւր թրճարէթ վէ Սէնայի մրտիրիեէթլերինէ իֆատէ օլընմրշ վէ իճրաի իճապընա միւսատ իմասը՝ թճարէթ նէզարէթինէ Պապը Ալիեէ այրգ օլունմըշ տրրզ։

ԱՎՍԹՐԻԱ ԻՄՊԵՐԱԹՈՐԻՑԱՍԸՆԸՆ ՎԻԷՆՆԱՅԱ ՃԷՆԱԶԷ ԱԼԱՑԸ

Էվվելճէ եազբլտրդը վէճճլէ, Ա. վրսթրիա իմբէրաթօրլրցասընն ճէնազէ ալ՝ յլ՝ չըզ ան ճումաա իրթէսի վիէնատա պիր սուրէթի մութան թանէտէ իճրա օլունմուշ տուր։

Իմբէրաթօրրն մախտում բրէնս Բոտոլֆըն վէֆաթընտան պէրու Վիէննա չէհրինին մէնզարէսի՝ պու գատար հիւզնլիւ պիր սուրէթ ալմամըշ իտի։ Էհալի սոգ ազլարա վէ մէյտանլարա թօբրանարագ ճէնազէ ալայրնը սէյր իմմէք իշիւն քէնտիլերինէ եէր արամագ տա իտիլէր։ Պիթիւն էվվէր վէ տիւքեանլար սիեահ պայրազլար իլէ գարանմըշ տրր։

Էօլլենտէն սոնրա սոգ ազլարտաքի կազ ֆէնէրլէրէ եազբլտըղը կիպի, այրըճա մաշալալար տախի եազբլարագ չէհրին հիւզնլի մէնզարէսի պիր գաթ տահա արթմըշ իտի։ Ալաֆրանկա սաաթ եիւշալաբ չալմագ, ճէնազէ ալալը Հօֆպուրկ սէրայընտան հարաքէթ էյլէտի, ճէնազէ՝ արապաքա գօնմազտան էվվել պիր տուա օգունմուշ, վէ արապանրն կօնիանտէն՝ էվվլճէ նէշր իտիլմիշ օլան բրօկրամ մուճիպինճէ մէմուրինի բուհանրեէ իլէ սէրայ մէմուրլարը եիրիմէք տէ պուլունմուշ տուր։ Ճէնազէ արապասընն սաղընտա վէ սոլունը-

տա սերայ խատէմէլէրի՝ էլլերինտէ ալթրչար գօյու մաշալալաքը թուխ մագտա էտիլէր։

Ճէնագէ արապասքնա սիեահ էօրթիւլէր իլէ էօրթիւլմիշ 8 սրեահ աթ գօշուգմուշ իտի։ Թապուր թէքմիլ չէշէքլէր իշինտէ կէօմիլ միշ իտի։ Արապանքն արգասքնտան Մահաբ սիւվարիլերի կիթմէքտէ մէ անլէրին արգասքնտան տախի պիր պէօլիւք տիկէր սիւվարի իլէ պիր պէօլիւք քիատէ կիթմէքտէ իտի։

Ալայ՝ Պրուրկ։ Միշէլ մէ Ժօզէֆ մէյտանլարքը մէ Օկիւսթէն մէ թէկէմօֆ ճատտէլերինի կէշէրէք Հոլմարգ գոգաղրնտա քեահի Գաբրէյինէր քէլիսէսինէ եէթիշմիշտի, Օկիսթէն քիլիսէսինտէ թօրլանմըշ օլան խաչթախանէ լուսպան ճէմիսէթլերի, մէմուրինրատլիեէ հէյէթլերի, հիւքիմէթ միշավիշլէրի մէ սահիր մէմուրլարինտէվկիթ գէնէ սէրայ մէմուրլարը՝ ճէնագէ ալայը գրտեա եէթիշտիքտէ, ճէնագէյին պայրնա կէշէլէք եիգրիմէեէ պայլարշլար տրը։

Ճէնագէ Ֆարբուշինէր քիլիսէսի գաբուսունա կէլտիքտէ, թապուր մէմուրինի բուհանիէյին նէգարէթլերի թահթրնտա արապատան այրնարագ քիլիսէյին օրթասքնտա խասսէթէն գբրլմրշ օլան մահալը մախսուսա վագ օլունմուշ տուր։

Պատէհու ճէնագէ տուալարը օգունմաեա պայլարքպ, պու ային հպգրը պուլունանլար իւգէրինտէ բէք պէօեիք թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տուր։ Խիթամինտա սէրայ խատէմէսի՝ թապուրթը աիլէի իմբէրաթօրիեէ մախսուս օլան մագ պէրէյէ էնտիրիպ, պու սրրատա թապուրթան արգասքնտան քիլի սէնին բիսգօպօրը իլէ հէյէթը բցչհանիեէ, մէ տահա արգատան իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ, իքի մապէյնճիսի մէ իմբէրաթօրի ցանքն մապէյնճիլերի եէրիրեեէրէք կիթմիշլէր տիր։ Մագ պէրէտէ ի քինճի պիր այինի բուհանի տահա իճրա իտիլմիշ տիր։

Պատէհու թէշրիֆաթ նագրրը՝ թապուրթուն անախթարլարքը մագ պէրէնին մուհաֆըզնա վիրտիքտէն մէ թէքրար տուալար օգունուգտան սօնրա իմբէրաթօր՝ քիլիսէտէն չրգարագ, արգասքնտան տիկէր հաղրը պուլունանլար տախի քիլիսէտէն չըգըպ կիթմիշլէր տիր։

Իմբէրաթօր՝ ագշամ Պավիէրա նահպը հիւքիմէթինի, բրէնս տը Նաբլրեը, կրանտիւք Ալէքսիի, տիւգ տը Վիրթէմպէրկ իլէ, տիւք տը Սագս Ֆրպուրկ կոթալը նէգտինէ գապուլ իլէմիշ տիր։

* * *

Ալէքսանիա իմբէրաթօրը՝ ճէնագէ ալալքնտան էվվել, եանի էօյլէնտէն պիր սահթ սօնրա գահթարը մախսուսա վիէննաեա կէլէրէք, միւշարիլէյհի սթասիօնտա իսթիգպալիթմէք իւզրէ Ավսթրիա իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ պիզգահ հաղրը պուլունմուշ տուր։ Գահթար սթասիօնա կէլտիքտէ իմբէրաթօր կյեսմ բէնճիրէ էօնիւնտէ տուրվրշ տուր։ Ավշարիլէյհ՝ իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆի կէօրիւբ կէօրմէգ քէնտիսինէ էր իլէ պագիշ բէհչէթ իթմիշ տիր։ Ֆրանսուա Ժօզէֆ՝ գահթար տուրտուգտա իմբէրաթօր Կիյիոմը պուլունտուղը ակօնքն գաբուսունուն էօնիւնէ գօշարագ տերհալ միւշարիլէյհի գուճագլամրշ տըր։ Իքի հիւքմտար պիրպիրինի պիր գաչ տէֆա պուսիթմիշլէր տիր։ Ֆրանսուա Ժօզէֆ քէմալը թէէսիրինտէն աղլամրշ տըր։ Ի՛մբէրաթօր Կիյիոմը սիմասընտա տախի բէք պէսեիւք էլէմ ու քէտէր էսէրի կէօրիւլմիշ տիր։ Հահթա միշարիլէյհ ճէպինտէն պիր մէնտիլ չրգարարագ կէօգեաշլարը՝ սիլմրշ տիր։ Միշարիլէյհիմա էլ էյէ վիրէրէք սթասիօնքն էօնիւնտէ հաղրը պէքլեեէն արապաեա պինիպ Հօֆպուրկ սերայրնա կիթմիշլէր տիր։

Ի՛մբէրաթօր Կիյիոմ՝ տէրհալ Ի՛սթէվֆիլ իմբէրաթօրիցանքն թապուրթը իւգերինէ պիրի քէնտի մէ տիկերի զէվճէսի իմբէրաթօրիցա թարաֆընտան իքի կրլանթա վագ իթմիշ տիր։

Քէզալիք Պավիէրա նահպի հիւքիմէթի բրէնս Լուիլբօլտ՝ սա պահլաերքն սահթ 6տա, Բուվանիա գրալը սահթ 7.էյ չէրեեէք գալարագ մէ կրանտիւգ Ալէքսի Ալէքսանտրօվիչ սահթ 7եի 40 տագիգա կէշէրէք Վէննաեա վասրլ օլմուշլար, մէ մէմուրինի մախսուսէ թարաֆընտան սթասիօնտա գապուլ օլունմուշլար տըր։

* * *

Միթէվֆիլ իմբէրաթՆրիյա՝ կիզլի նամ իլէ սէյեահաթ իթմէքտէ օլտուգունտան, կէշէն չարչէնպիհ կիւնիւ ճրնէվրատան ճէնագէսի նագլ օլունտուղու սրրատա, բէսմի ային իճրա օլունմամրշ իսէ տէ, ուժում էհալի՝ եէվմի մէզքիւրտէ սեագ իւսթինտէ պուլունմուշ. մէ ճէնագէ չրէնտրֆէրէ գունաճաղը սրրատա քիւլիեէթլի գալապալրգ հաղրը պուլունմուշ տուր։ Զուիցցէրիա բէիսը Ռիմհուրը իլէ հիւքիմէթ մէմուրլարը սթասիօնա գատար ճէնագէեէ բէքգաթ իթմիշլէր տիր։

Գահթար Լօշանա եէթիշտիրինտէ 10000 նուֆուզ գատար էհալի մէ չէհրին մէմուրլարը սթասիօնտա պէյլէմէքտէ իմիշլէր, գահթար 5 տագրգա գատար տուրմուշ մէ չէհրին ուժում քիլիսէ չանլարը չարնը տրը։

Պէրն Ֆրիպուրկ մէ Ցուրիխտէ ամրը մէրասիմը ինհիրամիեէ իճրա օլունմուշ տուր։ Զուիցցէրիայը գատրնար թարաֆընտան Ավսթրիա իմբէրաթօրընա պիր կրլանթա կէօնտէրիլմիշ մէ ճէնագէնին իւկերինէ գօնուլմասը բէճա օլունմուշ տուր։

* * *

ԻՄԲԼԻՐԹՕՐԸՆ ՊԷՌԱՆՆԱՄԷՍԻ

Վ էննատաքի բէսմի կազէթա՝ ալանֆր. սեպտ. 13 թարիխլի օլարագ իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆին պիր պէեաննամէսինի նէյր Ֆիթմիշ տիր։ Պունտա իմբէրաթօրը միշարիլէյհ՝ էհալիի միխթէլիֆէսինին թէվճճհ հքեարանէ նիւմայիշլերինտէն տօլայը պեեանը թէշէքքիւր իթմէքտէ պուլունմըշ տրը։

Իմբէրաթօր՝ իմբէրաթօրիցայը ղ.ս.ա իթմէսի իլէ նիշէ պէօեիւք պիր գայեաթտա պուլունտուղունը թարիֆ իտէմէմէքտէ տիր։ Իմբէրաթօր՝ գատէրը Իլահիեէ պայէրէք, թէպասսրնրն սատագաթ մէ ուպուտիեէթինտէն տօլայը անսամիմ լթեշէքքիւր իթմէքտէ, մէ քէնտիսի իլէ էհալի հէմաէրտ օլտուգլարընտան, պու խուսուսքն թահթը հիւքմտարի իլէ վաթանրն էթրաֆընը եէնի պիր բապրթան մուհապէթ վիճուտէ կէթիրտիկինի պեեան իլէմէքտէ տիր։ Ի՛մբէրաթօր՝ էհալինին մուհապէթինտէն եալընրգ քէնտիսինէ իսապէթ իտէն սէմուրիեէթտէ տեվամ ու սեպաթ իթմէքլիկին հրսաբ գավիսինի տէյիր, հահթա պու մէմուրիեէթտէ մուվաֆֆագ օլմագլրգ իւմիտինի տախի իսթիհսալ մէ իքթիսադ իթմէքտէ տիր։

Մէզքիւր պեեաննամէտէ իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ՝ մէմուրլեեթի մէզքիւրէյի իւֆա իթմէք իչին քէնտիսինէ գուվվէթ ու իգթիտար վիրմէսինի, մէ ազամմուխթէլիֆէնին՝ թարիգը մուհապէթ մէ իթթիֆագը պուլմալարը իչին անլէրէ բէհպեր օլմասընը ճէնագը Հագգտան նիեազ ու իսթիրհամ իլէմէքտէ տիր։

* * *

Ի՛մբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ՝ զէվճէսինին ճէնագէ ալալինտան սօնրա Մահաբ բէիսը վիքէլաբ պարօն Պանֆլյի հուգուրունա գապուլ իթտիկի սրրատա միշարիլէյհէ շու սէօզլերի սէօյլէմիշ տիր։ «Պէն պունտան պէյլէ էվվէլրինտէն պիր գաչ գան գիեատէ չարլրյաճաղըմ, գիրա պէնիմ եէկեանէ մէտարը թէսլիեէթիմ սայ ու զայրէթ օլաճագ տըր։ պէլքի սապահտան ագշամա գատար չալը շրը իսէմ, գալպիմի տաղտար ի տէն էլէվլերիմի պիր տէրէճեեէ գատար ունունթմաեա մուվաֆֆագ օլուրում։»

ԱՍԷՐԻԴԱՏԱ ԳԱՏԸՆԼՈՐ

Միւհթէմէաի Ամերիգա հիւքիմէթի 1870 սենէսինտէն 1897 սէ նէսինէ գատար գատընլարքն կիր տիքլերի մուխթէլիֆ մէսլէքլերէ տահր բէսմի պիր սթաթիսթիք նէշր իտէրէք, պունտա պու կիպի գատընլարքն ատէտի սէնէ պէ օէնէ արթմագտա օլուպ, 1897 սէ. նէնինտէ պիլճիմլէ ուժուրը էլէ ալան գատընլարքն մրգտարը չունտան իպարէթ տիր։

3862 ագթրիս, 53 միլյար, 15340 բէսսամ մէ հէյքէլթրաշ, 3164 փէնի մէ էտէպի մուհարիրլէր, 417 տիշճի, 201 միւհենտիս, 1316 կագէթաճը, 471 հուգուգչինաս, 47309 մուտիգրիշինաս, 6712 տէվլէթ մէմուրը, 6882 թապիպ մէ ճերրահ, 643 թէաթրո մի տիրէլերի, 47071 մուհասէպէ մէմուրլարը մէ տէֆթէր գայտ իտէնլէր, 62824 միմէյեզ մէ բեսթիպէ մէ սահրէ, 50633 թրբոկրաֆիա մէ սթէնոֆրաֆիա մէմուրլէրի պուլունմագտա իմիշ։

ՌՈՒՍԻԱՏԱ ՈԼԹԸ ՀԱՑՈՒՈՒՏԸՆ ԱՍՏԻՆ ՁԻԵ ՏԻ. ԵՕԼՃԸԲԸ ՍՍԳՐԱԼԱՐԸ

Թիֆլիս կագէթալարը՝ Ալչքէնտ չէհրի եագրնընտա 6 քիչի թարաֆընտան քէմալը մուվաֆֆագլյեեթլէ իճրա իտիլմէքտէ օլան պիր թազմ հայտուտլուգլարտան պահսիտիեօրլար։ Պունլար չիմտիեէ գատար 100տէն զիեատէ եալճուեու սօյմուշլար ՀԸՐ։ Էլգբեա՝ Դարլըգ նամրնտա մէ պու կիպի հարտքէթ. լերէ ղաեէԹ միւսաիտ մէ ղաեէԹ տար պիր կէշիտի ինթիխապ իյլեմիշլէր տիր։ Օգոստ. 12տէ մահալը մէզքիւրաէ ֆայթօն, թալիգա, օմիպիւս մէ սահրէտէն միւքէքքէպ պիր գալապալրգ բէյտա օլարագ պուունուն էթրաֆընտա տա 6 քիչի տօլաշմագտա պուլունմուշ տուր։ Պու 8 քիչի Զէրքէս գբեաֆէթինտէ քէմալը էՄՈլեեթլէ մէ կէօեա կէօրիք մէմուրը իմիշլէր կիպի արքապալարա պիրէր պիրէր օղրաեարագ եօլճուլարը սոյմուշլար տրը։ Պունունլա պէրապէր պու էշխաս՝ գատընլար հագգընտա բէք լութֆքեարանէ մուամէլէեա պուլունմուշլար տրը։ Հահթա գէրլերինի պիլէ եօգլամագտա չէքիլէրէք սէպէպիեէթ վիրտիքլերի բահթսըզլըգտան տօլալը ավֆլրգ թալեգ իթմիշլէր տիր։

Զէթէ բէիսի՝ մաեէթինտէ պուլունանլարքն գատընլարա պիր ֆենալրգ իթմէմէլէրի իչիւն տիգգահ իթմիշ։ Հահթա նէգաքէթի օ տէրեճէ իլէրլէթմիշ քի, գատընլարքն բեճասը իւգերինէ երքէքլէրին պագը էշեասընը տախի կէրի վիրմիշ տիր։ Մաժաֆիհի իքի պուչուգ սահթ արաչտրրտրգտան սօնրա, չալտրգլարքը մայլար՝ պինլերճճ բուքլիեէ մէ պիր չօգ գիգրյմէթ էշեաեա պայիգ օլմուշ տուր։ Պատէհու գատընլարտան պիրի՝ հէր նէվի գարանթինա տիմէք օլան պու հալտէն պգարագ, բէիսի էշգըեատան սալը վերիլմէսինի բեճա իթտիկի վագթ, մէրգում սահթընա պագարագ պիր չէրեեէք տահա պէքլէմէսինի, մէ կէօգիքմէքտէ օլան իքի արապանքն եէթիշմէսիյլէ պէրապէր սօյուլմասը ագըպինտէ սալը մէքիլեճէքլերինի պէեան իթմիշ տիր։ Պու սօն ամէլիեաթ տա խիթամ պուլտուգտան սօնրա, մէրգում եօլճուլարա՝ էյիմտի սէրպէթթինի, կիտէպիլիրսինիգ եալրրգ պիգ սիզտէն էվվել կիտէճէյիգ։ աեմշ տիր։ Պու սէօզլերէէն սօնրա քէնտիսի մէ ամէնէսի սթլարքնա պինէլէք օրատան այրըլմրշլար տրը։

Եօլճուլար գասապաեա տէօնքէր տէօնմէգ հէման գուվվէի գապըթա իլէ իճլաի խատրպաթ օլունարագ, էյգբեանքն իքիսի էօլտիւրիլմիշ տիր։ Պունլարտան պիրինին բէիս օլտուգ գանն իտիլմէքտէ իմիշ։ Ֆագաթ էն գարիպ օլան ճիհէթ եօլճուլարքն գօրգմասը տրը։ Եիգ պու գատար քիչինին 6 հայտուտ թարաֆընտան սօեուլտուղունա թէաճճիպ իթմէմէք միմքին տէյիլ տիր։

ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍՔԵՐ

ԵՒ

ՕԳՏԱԿԱՐ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ամենէն դժուարին բաներն են. գաղտնիքը պահել, պարապոյ տեղները բանաւորապէս գործածել և նախատանաց համբերութեամբ տանիլ։

—Բարեկամութիւնը արուեցաւ մեզ իբրև օգնական առաքինութեանց, և ոչ իբրև ընկեր մոլութեանց։

—Մտաց հայելին երեսն է, լեռակոց աչքերը՝ սրտին գաղտնիքները կը յայտնեն։ Հպարտը՝ իւր

զանազան վարմամբ կերե. ի բարկասիրտ կը ճանչցուի տաքցած նայուածքէն. խաքերայն՝ միայն զետինը նայելովը, և թեթեւամիտք՝ միշտ ասա անդ դիտելով կը յայտնուին.

—Եթէ ցայտնես թէ՝ որու հետ կը տեսնուիս. կրսեմ քեզ թէ ի՛նչ կորգի մարդ ես.

—Զարմանալի բան, կեղծաւորն իր անկեղծութիւնը կը գովէ, ապիկն՝ ճշմարտաձեւութիւնը, ախտաւորն՝ հաւատարմութիւնը, չարն՝ քարտիութիւնը.

—Ցատակը չտեսած փոսիդ մէջ մի կորիր, վասն զի խորութիւնը չես գիտեր, ամէն մարդու հետ հաւասարակ մի վարուիր անխորհուրդ, վասն զի արտին խորութիւնը չես գիտեր.

—Գիտութիւնը ու խելքն շատ քիչ անգամ միևնոյն անձին մէջ կը տեսնուին. թէպէտեւ բոլոր գեան ուսում և գիտութիւն պէտք էր ծառայէին զանազալ աւելի խրդճամիտ ընելու.

—Դիւթէ միշտ գրուցուած բաներէն աւելի՝ զանոնք գրուցելու կերպը կազդէ մարդուս. վասն զի ամէն ոք ի՛նչ շատ նոյն գաղափարներն ունին նոյն բանն վրայ, որ ամենուն սովորական է, բայց տարբերութիւնն բացատրութեան կամ ոճոյն մէջ է.

—Եթէ ձեզ հարցուի թէ ի՞նչ կայ թանկագիններէն աւելի թանկագին, պատասխանեցէք՝ ժամանակ և առողջութիւն.

—Պակի սրարողութիւնը հրաւիրերդ մ'է կամ յարքայութիւն կամ ի տանջանաց.

—Զունիս փող, մտիր ի հող.

—Համբերութիւնը կեանք է, շատն ալ տա՛ջանք է.

—Խելացի մարդ մը կնոջ բարկութենէն չի վախնար. աւելի խելացի մէկը կնոջ բալկութիւնը չի դրդռեր.

—Անելիկիւղ ձեռնարկ. կէս՝ յաջողակ.

—Պատէն մտիկ ընողն իւր անձնական անձրեր կը նշէ.

—Մարդու մարմնոր մեջի կրդաձանայ՝ ալ ինչն կապրի իւրդ ոգեցը մէջ.

—Զուապալը օր մ'ալ ձիագ կրլլայ.

—Շան հետ աղբեցուցիչ բալցփայտը ճեռքդ մի ձգեր.

—Մարդ մարդու ալգի կուտայ, մարդ մարդու ողլոյզ մը խաղդ չի տայ.

—Ակրսեն թէ սրտի հանդարտութիւնը անմեղութեան ապացոյց է բայց մ'թէ չի՞ կրնար բլլալ. որ խլդ՝ չունենալու ալ ապացոյց բլլայ. Զանազանութիւնը ինքնուրոյն, խլդ չունի.

—Սիրտ և լեզու իրարմէ մէկ թիզ հեռաւորութիւն ունին. բայց ներկայ ժամանակիս մէջ արեւելք և արեւմուտք այնչափ իրարմէ հեռու չեն, որչափ տեռր են սիրտ և լեզու.

—Ոլկիանոսի յատակը մարդ չէ տեսած. բայց ո՞վ տեսեր է մարդոց սիրտ. բոլ. Ամենէն սրատես և հեռատես մարդոց ակնոցիքն իսկ հոն չեն կարող ցած մտանցիր. Լատոյծ միայն կը տեսնէ մարդու սիրտը ու կը քննէ նորա ելիկամունքը.

—Իմ քաղցը քունս, իմ սրտի հանգստութիւնս՝ հարուստին մի իրոններուն հետ չեմ փոխեր.

—Ելիր լապտերով մարդ փնտռէ.— խօսքին նայիս՝ բարեսիրտ գործին նայիս՝ չարասիրտ.

—Պատիւ՝ ներքին բարոյական համոզմանէ արտայայտութիւնն է.

—Պատիւ ինչ բան փափուկ բան մ'է Որ աւենաթեթեւ գոլոշիոյ ազդեցութենէն աղօտացող ապակիի նման կը կորուսանէ իւր փայլը.

—Պատուոյ ներքն զգացումն՝ պէտք է որ համապատասխան լլայ արտաքինին.

—Պատիւն երբ կեղծ է՝ անօգուտ է և ինքնասէր.

—Երբ մարդ մը կը փնտռի փարձի և վերմապտիճանի մէջ պահել պտիղը՝ պարտի այդ բարձրացումն չի թէ կեղծաւորութեան ոչ՝ ճշմարտութեան մէջ դրուելի.

—Իմաստուն է նա՝ որ գիտէ կառավարել իւր կիրքը չափաւորութեան սահմանի մէջ.

—Դատարարանքներ ետեւէն վազելու ենք՝ անով ապրելու և անով գերեզման լլնելու աշխատելու ենք.

—Դատարակութիւնն է որ կը մաքրէ, կապնուացնէ բարքերը և պարզ կատարելութեան կը հասցընէ.

—Առաքինութիւնը հոգւոյն արնուն դէ. ինչպէս հոգին արբութեամբ զարդ առայ՝ սիրտն ու միտքն ալ ապիքան կազնաւանայ.

—Մարդոյ հանճարի երեւնալու համար երբ կեղծաւորութեան կոչանինիս, գնացած եղիր՝ որ ապապային խաղատաղակութեան առջեւ կը ծռի գլուխդ.

—Զոյ՝ շարիր որ և է անձի վրայ չարախօսել, եթէ չես ուզեր նոյնքան խօսակից դ կասկածես հրաւիրելդ.

—Անանց հակառակութիւն մը, անձնական ոխ մը լուծելու համար չատեր կը ջանան չարախօսութեան ակուն ցնցակեր իրենց թշնամի նրկատածն և կը կա ծենլուծել ի՞նչ վրէժ.— Լինչ որ չէ՝ գի այդ վարմունքդ՝ քեզ դատուկ է ստորին ու անկիրթ էակաց՝ մարդ վեհանձնութեան ու ազնուութեան դէմ սեղանչած կրլլայ.

—Մի՛ փնտրիր փաստասիրութեան ջրաց ցաքուն. եթէ չես ուզեր անոր տխուր վախճանը տեսնելդ

Հաւատքից

ՍԵՐՈՎԲԻ ՎԻՐԱՄՈՒԼԵՆ

Վենետիկ

ԼԱՊԱՏԻՑ

«Պարիկեան» օգուտնուէր տուր.

ՆԱՎԹԵ ԵՎԱՆԵ

—Ցակոբիկ աղա պանդ գարբաս պիս սասի եվվել գրլլեպ քեօմիրիւմիւզիւ ալարքն եարբն օ պիր կինն քէօյտէն էլէրսէք պիրտաղ տարդա ազ ֆ գալմարնա

—Ալարլոդ հանքիկ ահէյէն նէ՞ տիր եավաշ եավաշ.

—Պագ. ունուտաճագտորմ սայօնրն իպարբ տէլիք տէլիք օլտուպաշդա պիր թանէ այաերտրն.

—Ալարբդ. եավաշ եավաշ

—Աման ունութմա տա պիր թօր գանէյա ալ, չօճուգլարրն գանէ լլալարը բէք էսկիմիշ. հազրը ալեօրսան քէք պահաբ օլուեօր.

—Շրմաք օնուն վագթը մը եա, հէլպէթթէ ալաճաղրգ. եավաշ եավաշ.

—Հա պագ ունուտաճագ իտիմ. Ծ'լօ իլէ Բուբուլուն այրդալրընը իսթէնիլէր իտի գօլէճուն.

—Վէրիրիզ, եավաշ եավաշ.

—Բա օնլար ֆրէնկ տիր՝ եավաշտան աղնարլարդ. այրն պիրի տէր տէմէգ ալլդ իստէրլէր.

—Վարընլար իսթէսինլէր, եավաշ եավաշ.

—Օ տէյիլ ամմա պիզ քէօյտէն նէ՞ զէման էնէճէյիզ.

—Հէլպէթ վագթը կէլիրսէ է նէրիզ. եավաշ եավաշ.

—Էյի ամմա, եավաշ եավաշ գրլ կէլտի.

—Կէլրսէ նէ օլուր, աճէլէմիզ եօզ եավաշ եավաշ.

—Մեզ՝ այ պու կիւն պիր եավաշ ե՝վ՝ շ տրբ թուխտուրմուշ կիտիեօրսուն.

—Զինքի ացլըմա տօզունաճագ եավ՝ շ եավաշ տա քնուն իշիւն.

—Մեզա՝ Ցիուսուտ՝ Ալլահա չիւքիւր՝ չբլարրաճագ նէ՞ վար.

—Ալլահա էմանէթ էօնիմիզ տէքի հաֆթա խաշ՝ ալ բբրթրը իշէրի գալ փէյրէր իսթէր իսթէ մէգ քէօյտէն էնէճէյիզ.

—Հէլպէթթէ էնէճէյիզ. գրբրն պուրատա գալաճ՝ղրզ գահէր.

—Էյի ամմա, գասապ, էք՝էքճի գարգավ՝թճը կէօշիւ պրաղմազլար քի էսէյիմ.

—Վա՛յ բէք թօհաֆ՝ըն. Ակոբիկ աղա, բարալարրնը եէեէճէք տէյիլսին եա եավաշ եավաշ վէրիլսին.

—Կէշիւ չունտան չուբաեա պը բաղմազար.

—Նէ հատտինէ, պունլար գօմիսիօն չավ՝ուշու տուրք գահէր է.

—Քեաշրէ գօմիսիօն չավ՝ուշդ՝ օլա իտիւէր, էկէր չէօր բաչաքը պօյճցչ՝ վար իսէ վէքիլսին. էօգ սա պիր կէշ թէզքիրեսի պլբրսրն պիմէր կիտէր.

—Էյ պունլար նէ՞ եաբար քի.

—Նէ եաբաճագլար. էկէր բարբայը վերմէզսէն կէօշիւ պրաղ վազլարն հեմ տէ ռեպալէթ չրզաբրբաբ.

—Էյ արթրզ պիլմէմ. սէն պանա սէգօն իշինն պիր ֆիսթալրզ իպէ պիդէշֆթ պօթին ալ տէ նէ եաքարան եաբ.

—Պագալ գասապը նա՞սլլ ի տէյիմ.

—Հէր վագթ նասրլ իտէրսէն երինէ էօյլէ եաբ... էօֆ... մէրազըմ չրզտր. աղրն պիր եօգա աւրմրզ. նէ քի փէրսէմ եօգ տէր պրա տա եէնի ատէտ գլտրս գահէր.

—Եէնի տէյիլ էսկիտէն տիր ամմա. տիշիմի արգրպ աման ալէմէ կիւլիւնճ օլաեաբմ տէյօր տում. չիմի աբթրզ կիւվէնէճէք տագ գալմտրը.

—Ո՞ք պէօյ է տարտա իտին ի՞սէ նէյէ՞ կէլտիք. Պէյ՝ղ ունտա եէքիմիզտէ օթուրա իտիք.

—Սանա պին տէֆա սէօյլէտիմ պէնի տինէ էէտին.

—Բա գ հէք պէն կէպէպ օլտուս քէօեէ չրզ մաեա.

—Եա քիմ սէպէպ գլտու, մին պահամ Պէյոգլուտա օթուրմամ տէ՝ս ատաղ պասան քի՞մ իտի. պաշրմա օ գատաղ իշլէր եարտրն քի պէն տէ սէճաղուբ օլտուս էզ թուխմատա.

—Էյի եա՝ Ֆէնա՞ մը օլտու, զայիֆլանմըշ. կիւն կիւնէ էրիյօր իտին, պագ քէօյէ կէլէլի նէ գատար իսթէ գօլտուն.

—Իսթէ գօլտու ամմա, վիճուտիմ տէյիլ, պօրճլարրմ իսթէ գօլտու. Հասրլր էկէր ուէն պանա եար օլսա իտին, պիզ պու հալէ կէլմէզ իտիք.

—Աման Ակոբիկ. չճուռգճ յագրրտրլար տինէեեմէմ. չիմտի եարրն Ցվանէ ապալարկա ճրրճրրտուեունա կիտրլէճէք, պէրապէր կէվիրան եօգատ իշին վար էնէճէք բսրնն.

—Եթդ էնմէեէճէյիմ, պէն թէ կէլրրիմ, եէյէիմ. իշէլիմ ճրմպիւշ իտէլիմ. գաթրնլար էլպէթտէ պիր չէյ պիրրէր. Հիշ պիր չէյ վագիֆլէրինտէ տէյիր.

—Ամա նէ գատար օլսա, Ցակոբիկ աղա, Լրքէքդրսմր իշինէ կիւճինէ մուգ այեէտ օլմալը.

—Պոշ լագրրտր էֆէնտիմ, զէվգինէ ճիւպիւշիւնդէ պանմալը, արթրդ պունանքն սենրա պիր ազ տա պէն էյլէնճէվէ պագնահաղմ.

—Էվէ քրմ պանճագ.

—Պու գատանր վագթ պէն պանգտրմ պիր ազ տա սէն պագ.

—Բա պէն էֆքէյիմ գահէր.

—Նէ եաբաեբմ պիր ազ տա սէն տիւշիւնճէեէ պաշլա.

—Դատապ էքմէքճի քտրա խթէրսէ նէրտէն փրէյիմ.

—Եավաշ եավաշ սէօյլէ.

—Եավաշ եավաշ տիյնէրլէր գահէր.

—Բէք սէօյլէ.

—Բա ճանրմ սանա պիս կինն նէ՞ օլմուշ. տիվանէճէ լագրրտր լար իտիեօրսուն.

—Հէլպէթ, պիր ժամանքն գարբսրնա լագրրտր անլամազ պիրի չրզ արսա նէ՞ օլուր. իսթէ պէօյլէ տիվանէ օլուր, սանա պին քէրրէ տէտիմ քի իշլերիմ տուրկուն կիտիեօր, արթիեէ մէսարիֆլեր իտէճէք վագթ տէյիլ. պէնիմ լագրրտրլարրմ սանա սու տէսի կէլէեօր.

—Օ քի պու տէրէճէ տարտաեր. սան նէ եաբաեբմ, նալէթ օլսոն նէ ֆիսթան իսթէրիմ նէ թօթին, սէս բահմթ օլմատրգ տան սօնրա պէս գաչէր տուլուպ տա քէյֆ իտէճէյիմ.

—Պէն քէնտի բահաթլրդրմր տիւշինմէմ, իլէիրուտէ չօլուգ չօճուղումուզ բահաթ իմսրն չալրշտրմ պու.

—Ամ Ցակոբիկ աղա պէնի ֆէնա թապրաթլր պիր գատրն նանմա, եիւզէ չրզմրլ պիր չօճուգ եէրինէ գօ, գիրա շիտինէ գատար հեր իսթէտիքլերիմի եաբարն պէնի պէօյլէ ալրտրլրտն, օ քի վագթին եօգ իսէ, պու կիւնտէն էկօնոմիի էլէ ալրրրգ. ինչալահ իլէրուտէ իշինէ պիր քեար աշրգլրզը կէլիր տէ պու սրզրնթրտան գուրիուլյուրսունդ.

—Թէշէքքիւր իտէրիմ պէնիմ սէվգիլիլ էհլիմ. հազդրրտրն, սէնի պօշ մէնաթիֆլէրէ լրշարրան պէն օլտուս. հէր նէ տէտինսէ եաբարմ. շիմտի տէ քէնտի թէշվիգիտէն թէշէքքիրիմ. քանէյիմ բուդով էրիկ կիկ իրարմէ ներսդ թին խրդել ալան.

Ծողկ շատ անգամներ քգած է կանանց շափագանց ժախքելուն ընելուն պատճառաւ. էրէկ մարդիկ եղած են.

—Էյի եա՝ Ֆէնա՞ մը օլտու, զայիֆլանմըշ. կիւն կիւնէ էրիյօր իտին, պագ քէօյէ կէլէլի նէ գատար իսթէ գօլտուն.

—Իսթէ գօլտու ամմա, վիճուտիմ տէյիլ, պօրճլարրմ իսթէ գօլտու. Հասրլր էկէր ուէն պանա եար օլսա իտին, պիզ պու հալէ կէլմէզ իտիք.

—Աման Ակոբիկ. չճուռգճ յագրրտրլար տինէեեմէմ. չիմտի եարրն Ցվանէ ապալարկա ճրրճրրտուեունա կիտրլէճէք, պէրապէր կէվիրան եօգատ իշին վար էնէճէք բսրնն.

—Եթդ էնմէեէճէյիմ, պէն թէ կէլրրիմ, եէյէիմ. իշէլիմ ճրմպիւշ իտէլիմ. գաթրնլար էլպէթտէ պիր չէյ պիրրէր. Հիշ պիր չէյ վագիֆլէրինտէ տէյիր.

—Ամա նէ գատար օլսա, Ցակոբիկ աղա, Լրքէքդրսմր իշինէ կիւճինէ մուգ այեէտ օլմալը.

—Պոշ լագրրտր էֆէնտիմ, զէվգինէ ճիւպիւշիւնդէ պանմալը, արթրդ պունանքն սենրա պիր ազ տա պէն էյլէնճէվէ պագնահաղմ.

—Էվէ քրմ պանճագ.

—Պու գատանր վագթ պէն պանգտրմ պիր ազ տա սէն պագ.

—Բա պէն էֆքէյիմ գահէր.

—Նէ եաբաեբմ պիր ազ տա սէն տիւշիւնճէեէ պաշլա.

—Դատապ էքմէքճի քտրա խթէրսէ նէրտէն փրէյիմ.

—Եավաշ եավաշ սէօյլէ.

—Եավաշ եավաշ տիյնէրլէր գահէր.

—Բէք սէօյլէ.

—Բա ճանրմ սանա պիս կինն նէ՞ օլմուշ. տիվանէճէ լագրրտր լար իտիեօրսուն.

—Հէլպէթ, պիր ժամանքն գարբսրնա լագրրտր անլամազ պիրի չրզ արսա նէ՞ օլուր. իսթէ պէօյլէ տիվանէ օլուր, սանա պին քէրրէ տէտիմ քի իշլերիմ տուրկուն կիտիեօր, արթիեէ մէսարիֆլեր իտէճէք վագթ տէյիլ. պէնիմ լագրրտրլարրմ սանա սու տէսի կէլէեօր.

—Օ քի պու տէրէճէ տարտաեր. սան նէ եաբաեբմ, նալէթ օլսոն նէ ֆիսթան իսթէրիմ նէ թօթին, սէս բահմթ օլմատրգ տան սօնրա պէս գաչէր տուլուպ տա քէյֆ իտէճէյիմ.

—Պէն քէնտի բահաթլրդրմր տիւշինմէմ, իլէիրուտէ չօլուգ չօճուղումուզ բահաթ իմսրն չալրշտրմ պու.

—Ամ Ցակոբիկ աղա պէնի ֆէնա թապրաթլր պիր գատրն նանմա, եիւզէ չրզմրլ պիր չօճուգ եէրինէ գօ, գիրա շիտինէ գատար հեր իսթէտիքլերիմի եաբարն պէնի պէօյլէ ալրտրլրտն, օ քի վագթին եօգ իսէ, պու կիւնտէն էկօնոմիի էլէ ալրրրգ. ինչալահ իլէրուտէ իշինէ պիր քեար աշրգլրզը կէլիր տէ պու սրզրնթրտան գուրիուլյուրսունդ.

—Թէշէքքիւր իտէրիմ պէնիմ սէվգիլիլ էհլիմ. հազդրրտրն, սէնի պօշ մէնաթիֆլէրէ լրշարրան պէն օլտուս. հէր նէ տէտինսէ եաբարմ. շիմտի տէ քէնտի թէշվիգիտէն թէշէքքիրիմ. քանէյիմ բուդով էրիկ կիկ իրարմէ ներսդ թին խրդել ալան.

Ծողկ շատ անգամներ քգած է կանանց շափագանց ժախքելուն ընելուն պատճառաւ. էրէկ մարդիկ եղած են.